

ROZHODNUTÍ RADY (SZBP) 2022/1965

ze dne 17. října 2022

na podporu Akčního programu OSN k prevenci, potírání a vymýcení nezákonného obchodu s ručními palnými a lehkými zbraněmi ve všech jeho aspektech

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o Evropské unii, a zejména na čl. 28 odst. 1 a čl. 31 odst. 1 této smlouvy,

s ohledem na návrh vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Dne 20. července 2001 státy účastníci se konference Organizace spojených národů (OSN) k nezákonnému obchodování s ručními palnými a lehkými zbraněmi ve všech podobách přijaly Akční program OSN k prevenci, potírání a vymýcení nezákonného obchodu s ručními palnými a lehkými zbraněmi (dále jen „akční program OSN“). Dne 8. prosince 2005 přijalo Valné shromáždění OSN mezinárodní nástroj, který státům umožní včas a spolehlivě identifikovat a sledovat nezákonné ruční palné a lehké zbraně (dále jen „mezinárodní nástroj pro sledování“). Oba tyto mezinárodní nástroje uvádějí, že státy budou v případech potřeby spolupracovat s OSN, aby podpořily jejich účinné provádění.
- (2) Dne 12. července 2002 přijala Rada společnou akci 2002/589/SZBP ⁽¹⁾ o boji proti destabilizujícímu hromadění a šíření ručních palných a lehkých zbraní.
- (3) Evropská rada přijala dne 16. prosince 2005 strategii EU pro boj proti nedovolenému hromadění ručních palných a lehkých zbraní a střeliva pro ně a proti nedovolenému obchodování s nimi. Tato strategie určuje podporu akčnímu programu OSN první prioritou pro akci na mezinárodní úrovni a vyzývá k přijetí právně závazného mezinárodního nástroje pro označování a sledování ručních palných a lehkých zbraní a střeliva do nich.
- (4) V návaznosti na přijetí mezinárodního nástroje pro sledování podpořila Evropská unie jeho plné provádění přijetím a prováděním společné akce Rady 2008/113/SZBP ⁽²⁾. Rada provádění společné akce vyhodnotila kladně.
- (5) Dne 18. července 2011 přijala Rada rozhodnutí 2011/428/SZBP ⁽³⁾, které podpořilo druhou konferenci OSN o přezkumu pokroku při provádění akčního programu OSN v roce 2012.
- (6) Agenda pro udržitelný rozvoj 2030, která byla zahájena ve dnech 25.–27. září 2015, potvrzuje, že boj proti nedovolenému obchodu s ručními palnými a lehkými zbraněmi je nezbytný pro dosažení mnoha cílů udržitelného rozvoje, včetně cílů týkajících se míru, spravedlnosti a silných orgánů, omezování chudoby, jakož i cílů v oblasti hospodářského růstu, zdraví, genderové rovnosti a bezpečných měst. V rámci cíle udržitelného rozvoje 16.4 se tudíž všechny státy zavázaly výrazně omezit toky nezákonných finančních prostředků a zbraní.

⁽¹⁾ Společná akce Rady 2002/589/SZBP ze dne 12. července 2002 o příspěvku Evropské unie k boji ^{proti} destabilizujícímu hromadění a šíření ručních palných a lehkých zbraní a o zrušení spojené akce 1999/34/SZBP (Úř. věst. L 191, 19.7.2002, s. 1).

⁽²⁾ Společná akce Rady 2008/113/SZBP ze dne 12. února 2008 na podporu mezinárodního nástroje, který státům umožní včas a spolehlivě identifikovat a sledovat nedovolené ruční palné a lehké zbraně v rámci strategie EU pro boj proti nedovolenému hromadění ručních palných a lehkých zbraní a střeliva pro ně a proti nedovolenému obchodování s nimi (Úř. věst. L 40, 14.2.2008, s. 16).

⁽³⁾ Rozhodnutí Rady 2011/428/SZBP ze dne 18. července 2011 na podporu činnosti Úřadu Organizace spojených národů pro otázky odzbrojení za účelem provádění akčního programu Organizace spojených národů k prevenci, potírání a vymýcení nezákonného obchodu s ručními palnými a lehkými zbraněmi ve všech jeho aspektech (Úř. věst. L 188, 19.7.2011, s. 37).

- (7) Dne 3. dubna 2017 přijala Rada rozhodnutí 2017/633/SZBP ⁽⁴⁾, které podpořilo třetí konferenci OSN o přezkumu pokroku při provádění akčního programu OSN v roce 2018. Dne 30. června 2018 přijala třetí hodnotící konference výsledný dokument, v němž státy obnovily svůj závazek k předcházení odklonům ručních palných a lehkých zbraní a boji proti nim. Státy opětovně potvrdily, že jsou odhodlány pokračovat v mezinárodní spolupráci a posilovat spolupráci regionální, a to na základě lepší koordinace, konzultací, výměny informací a spolupráce operační povahy a se zapojením příslušných regionálních a subregionálních organizací, jakož i donucovacích orgánů, orgánů ochrany hranic a orgánů schvalujících vývoz a dovoz.
- (8) Ve svém programu nazvaném „Zajištění naší společné budoucnosti“, který byl předložen dne 24. května 2018, vyzval generální tajemník OSN k řešení problému nadměrného hromadění konvenčních zbraní a nedovoleného obchodu s nimi a k podpoře vnitrostátních přístupů k otázce ručních palných zbraní a střeliva, které jsou jedním z hlavních faktorů umožňujících ozbrojené násilí a konflikty.
- (9) Dne 19. listopadu 2018 přijala Rada strategii EU proti nedovoleným palným zbraním, ručním palným a lehkým zbraním a střelivu do nich, nazvanou „Zajistit bezpečnost zbraní a chránit občany“ (dále jen „strategie EU pro ruční palné a lehké zbraně“), která stanoví pokyny pro činnost Unie v oblasti ručních palných a lehkých zbraní. Strategie EU pro ruční palné a lehké zbraně považuje akční program OSN za globální rámec pro boj proti hrozbě, kterou představují nedovolené ruční palné a lehké zbraně, a podporuje jeho plné a účinné provádění na vnitrostátní, regionální i celosvětové úrovni.
- (10) Dne 17. prosince 2018 přijala Rada rozhodnutí 2018/2011/SZBP ⁽⁵⁾. Strategie EU pro ruční palné a lehké zbraně stanoví, že Unie bude systematicky zohledňovat genderovou problematiku při navrhování nových projektů týkajících se boje proti ozbrojenému násilí a kontroly ručních palných a lehkých zbraní obecně, jakož i sdílení osvědčených postupů v tomto ohledu.
- (11) Závěrečná zpráva z osmého bienálního zasedání států věnovaného posouzení provádění akčního programu OSN, které se konalo v roce 2022, poukazuje na:
- skutečnost, že úplné a účinné provádění akčního programu a mezinárodního nástroje pro sledování má zásadní význam pro pokrok v úsilí o zajištění udržitelného míru, bezpečnosti, socioekonomického rozvoje, požívání lidských práv a ochrany životů, jak je rovněž uvedeno v příslušných ustanoveních o ručních palných a lehkých zbraních v programu generálního tajemníka OSN pro odzbrojení;
 - potřebu plného, rovnocenného, smysluplného a účinného zapojení žen do všech rozhodovacích a prováděcích procesů týkajících se akčního programu a mezinárodního nástroje pro sledování, přičemž vyzývá k tomu, aby byla při provádění zohledňována genderová problematika s cílem řešit otázku rozdílného dopadu nedovoleného obchodu s ručními palnými a lehkými zbraněmi na ženy, muže, dívky a chlapce;
 - úlohu, kterou hraje občanská společnost při podpoře úsilí států o plné a účinné provádění akčního programu, přičemž uznává pozitivní přínos, který může v tomto ohledu přinést mládež;
 - potřebu posílené, účinné a udržitelné mezinárodní spolupráce a pomoci;
 - skutečnost, že nedávný vývoj v oblasti výroby, technologií a vývoje ručních palných a lehkých zbraní, zejména polymerových a modulárních zbraní, a palných zbraní vyrobených 3D tiskem má dopad na plné a účinné provádění akčního programu a mezinárodního nástroje pro sledování a měly by se jím zabývat všechny státy, přičemž by se měly vzít na zřetel příležitosti, výzvy, úloha průmyslu, jakož i potřeba finanční a technické podpory, technologické rozdíly mezi státy a potřeba podporovat mezinárodní spolupráci;
 - význam účinného sledování ručních palných a lehkých zbraní za účelem boje proti nedovolenému obchodu s těmito zbraněmi v situacích konfliktu a po jeho skončení;

⁽⁴⁾ Rozhodnutí Rady (SZBP) 2017/633 ze dne 3. dubna 2017 na podporu Akčního programu OSN k prevenci, potírání a vymýcení nezákonného obchodu s ručními a lehkými zbraněmi (Úř. věst. L 90, 4.4.2017, s. 12).

⁽⁵⁾ Rozhodnutí Rady (SZBP) 2018/2011 ze dne 17. prosince 2018 na podporu politik, programů a činností začleňujících do boje proti obchodování s ručními palnými a lehkými zbraněmi a jejich zneužívání genderové hledisko v souladu s agendou pro ženy, mír a bezpečnost (Úř. věst. L 322, 18.12.2018, s. 38).

- význam vypracování nebo zavedení přísných vnitrostátních regulačních rámců pro označování, zaznamenávání a sledování ručních palných a lehkých zbraní v souladu s mezinárodním nástrojem pro sledování s cílem předcházet odklonům a nedovoleným mezinárodním transferům těchto zbraní ve prospěch neoprávněných příjemců a bojovat proti nim;
- potřebu plnit závazky týkající se označování, vedení záznamů a sledování obsažené v mezinárodním nástroji pro sledování, a to bez ohledu na materiály nebo metody používané při výrobě ručních palných a lehkých zbraní;
- ustavení otevřené pracovní skupiny zřízené podle rezoluce Valného shromáždění 76/233, jejímž úkolem je vypracovat soubor politických závazků jakožto nový globální rámec, který bude řešit stávající nedostatky, pokud jde o nakládání se střelivem během celé jeho životnosti;
- úlohu aktérů zapojených do různých fází celého životního cyklu ručních palných a lehkých zbraní, včetně významu případné spolupráce s průmyslem a soukromým sektorem, za účelem účinného předcházení nedovolené výrobě ručních palných a lehkých zbraní a obchodu s nimi.

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

1. S ohledem na provádění strategie EU pro ruční palné a lehké zbraně je účelem tohoto rozhodnutí podpořit plné a účinné provádění akčního programu OSN a mezinárodního nástroje pro sledování, posílit mezinárodní, regionální a vnitrostátní bezpečnost, přispět k zajištění lidské bezpečnosti a prosazovat udržitelný rozvoj prostřednictvím kontroly ručních palných a lehkých zbraní.
2. V souladu s odstavcem 1 jsou cíle tohoto rozhodnutí následující:
 - a) v kontextu čtvrté konference OSN o přezkumu pokroku při provádění akčního programu OSN v roce 2024 podporovat rozvoj celosvětové politiky orientovaný na budoucnost;
 - b) posílit účinné provádění akčního programu a mezinárodního nástroje pro sledování na vnitrostátní a regionální úrovni;
 - c) podporovat politiky a programy v oblasti kontroly ručních palných a lehkých zbraní zohledňující genderovou problematiku.
3. Podrobný popis projektu je uveden v příloze tohoto rozhodnutí.

Článek 2

1. Za provádění tohoto rozhodnutí odpovídá vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku (dále jen „vysoký představitel“).
2. Technickým prováděním projektu uvedeného v článku 1 je pověřen Úřad OSN pro otázky odzbrojení (UNODA).
3. Úřad OSN pro otázky odzbrojení plní své úkoly pod vedením vysokého představitele. Za tímto účelem uzavře vysoký představitel s Úřadem OSN pro otázky odzbrojení nezbytná ujednání.

Článek 3

1. Finanční referenční částka na provádění projektu financovaného Unií činí 4 524 465,05 EUR.
2. Výdaje financované referenční částkou stanovenou v odstavci 1 jsou spravovány v souladu s postupy a pravidly použitelnými na souhrnný rozpočet Unie.
3. Na řádnou správu výdajů uvedených v odstavci 1 dohlíží Komise. Za tímto účelem uzavře s Úřadem OSN pro otázky odzbrojení nezbytnou finanční dohodu. Tato dohoda musí obsahovat ustanovení o tom, že Úřad OSN pro otázky odzbrojení zajistí odpovídající zviditelnění příspěvku Unie úměrné jeho výši.

4. Komise bude usilovat o uzavření finanční dohody uvedené v odstavci 3 co nejdříve po vstupu tohoto rozhodnutí v platnost. Komise informuje Radu o veškerých potížích v tomto procesu a o dni uzavření finanční dohody.

Článek 4

1. Vysoký představitel podává Radě zprávy o provádění tohoto rozhodnutí, založené na řádných čtvrtletních popisných zprávách vypracovaných Úřadem OSN pro otázky odzbrojení. Rada na základě těchto zpráv provádí hodnocení.
2. Komise podává zprávy o finančních aspektech projektu uvedeného v článku 1.

Článek 5

1. Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dnem přijetí.
2. Toto rozhodnutí pozbývá platnosti 36 měsíců ode dne uzavření finanční dohody podle čl. 3 odst. 3. Nebude-li finanční dohoda v této lhůtě uzavřena, pozbývá toto rozhodnutí platnosti šest měsíců ode dne svého vstupu v platnost.

V Lucemburku dne 17. října 2022.

Za Radu
předseda
J. BORRELL FONTELLES

PŘÍLOHA

PROJEKTOVÝ DOKUMENT NA PODPORU AKČNÍHO PROGRAMU OSN K PREVENCI, POTÍRÁNÍ A VYMÝCENÍ NEZÁKONNÉHO OBCHODU S RUČNÍMI A LEHKÝMI ZBRANĚMI VE VŠECH JEHO ASPEKTECH**1. Souvislosti**

Přijetí akčního programu Organizace spojených národů k prevenci, potírání a vymýcení nezákonného obchodu s ručními palnými a lehkými zbraněmi ve všech jeho aspektech (dále jen „akční program“) v roce 2001 představovalo obrat, pokud jde o mezinárodní úsilí v boji proti nedovolenému obchodu s ručními palnými a lehkými zbraněmi. Od té doby bylo dosaženo významného pokroku při provádění ustanovení akčního programu a jeho nástroje pro sledování, mezinárodního nástroje z roku 2005, který státům umožňuje včas a spolehlivě identifikovat a sledovat nedovolené ruční palné a lehké zbraně (mezinárodní nástroj pro sledování). Plnému a účinnému provádění obou nástrojů však stále brání různé problémy a překážky.

Účinná kontrola ručních palných zbraní nepřispívá pouze k posílení vnitrostátní a lidské bezpečnosti. Rovněž podporuje udržitelný rozvoj, jak uznaly státy v Agendě pro udržitelný rozvoj 2030, která slouží jako zastřešující rámec pro komplexní globální tvorbu politik a plánování. Nezákonné toky zbraní sehrávají hlavní úlohu při iniciování, prohlubování a prodlužování ozbrojených konfliktů, všeobecně šířeného násilí, trestných činů a terorismu. Tyto toky, zejména v oblastech zasažených konfliktem, negativně ovlivňují práci pracovníků humanitárních a mírových operací a komplikují uzavírání mírových dohod.

Akční program a mezinárodní nástroj pro sledování nadále poskytují všeobecný rámec, na němž se dohodly všechny členské státy OSN, pro řešení problému ručních palných zbraní, a zavazují všechny státy ke zlepšení vnitrostátních právních předpisů a politik v oblasti ručních palných zbraní, ke kontrole dovozu a vývozu, řízení zásob, označování a sledování a k zapojení se do spolupráce a pomoci. V posledních desetiletích se však objevily nové výzvy související s kontrolou ručních palných a lehkých zbraní, mezi něž patří vývoj v oblasti výroby, technologií a vývoje ručních palných a lehkých zbraní, což by mohlo ohrozit účinnost některých ustanovení obsažených v akčním programu a mezinárodním nástroji pro sledování.

Osmé bienální zasedání států (BMS8), které se konalo v červnu 2022, a čtvrtá přezkumná konference (RevCon4), která je naplánována na rok 2024, poskytují státům příležitost posoudit přetrvávající nedostatky, řešit nové výzvy a zahájit nápravná politická a operační opatření, která jim umožní posílit globální politický program a účinnost akčního programu a mezinárodního nástroje pro sledování.

Od závazků k činům

I když bylo na politické úrovni v celosvětovém měřítku dosaženo chválehodného pokroku, jsou stále zapotřebí rozhodná vnitrostátní a regionální opatření k provádění globálních závazků a regionálních nástrojů, na nichž se státy dohodly. Vzhledem k tomu, že se na celém světě nachází přibližně jedna miliarda palných zbraní⁽¹⁾, zůstává kontrola ručních palných a lehkých zbraní naléhavým a neodkladným úkolem.

Počet žádostí o mezinárodní pomoc⁽²⁾ je i nadále vysoký. Pro splnění požadavků a posílení kontroly a regulace ručních palných a lehkých zbraní jsou zapotřebí posílené, udržitelné a předvídatelné mechanismy pomoci. Mnohé státy k tomu, aby plně splnily politické závazky týkající se kontroly ručních palných zbraní, včetně závazků v rámci Agendy pro rozvoj 2030, potřebují mezinárodní pomoc.

Mnoho států stále postrádá vnitrostátní koordinační mechanismy a v mnohých zemích, které jimi disponují, jsou tyto mechanismy nedostatečné. Řešené mechanismy jsou nezbytné pro harmonizaci vnitrostátních politik a programů, rozvoj, provádění a hodnocení a sledování komplexních vnitrostátních politik, strategií a programů zaměřených na řešení otázky ručních palných zbraní. Vnitrostátních akčních plánů v oblasti ručních palných a lehkých zbraní je stále málo a pokud

⁽¹⁾ <https://www.smallarmssurvey.org/database/global-firearms-holdings>

⁽²⁾ <https://smallarms.un-arm.org/international-assistance>

jsou zavedeny, přidělování finančních prostředků nebo integrace do širších vnitrostátních rozvojových a bezpečnostních rámců je nedostatečné. V mnoha státech je i nadále velkým problémem shromažďování údajů, což narušuje sledování a kvantitativní monitorování úsilí o provádění. Jsou-li údaje k dispozici, je náročná další harmonizace a rozřídění vnitrostátních údajů. Ačkoli bylo dosaženo relativního pokroku v oblasti označování, přetrvává vysoká poptávka po pomoci v oblasti řízení zásob, vedení záznamů, kontrol převodů a sledování ⁽³⁾. Vzhledem k tomu, že sledování je součástí rámce cílů udržitelného rozvoje, nízká míra úspěšnosti v tomto rámci ohrožuje zejména dosažení Agendy 2030 ⁽⁴⁾.

Od šestého bienálního zasedání států v roce 2016 bylo v celosvětovém měřítku dosaženo významného pokroku, pokud jde o posilování propojení mezi kontrolou ručních palných zbraní a genderovou rovností. Mimořádně specifická a výrazně sociální povaha problematiky ručních palných zbraní vyžaduje, aby genderové hledisko bylo komplexním způsobem začleňováno do všech aspektů kontroly ručních palných zbraní. Z vnitrostátních zpráv předkládaných jednotlivými členskými státy Úřadu OSN pro otázky odzbrojení (UNODA) vyplývá, že v letech 2018 až 2022 došlo k nárůstu počtu států, které nyní při kontrole ručních palných zbraní zohledňují genderové aspekty, ze 40 % na 63 %; z této skutečnosti je patrné, že v provádění ustanovení zohledňujících genderový aspekt došlo k významnému pokroku ⁽⁵⁾.

V tomto úsilí sehrálo významnou úlohu rozhodnutí Rady EU (SZBP) 2018/2011 ze dne 17. prosince 2018 na podporu politik, programů a činností začleňujících do boje proti obchodování s ručními palnými zbraněmi a jejich zneužívání genderové hledisko v souladu s agendou pro ženy, mír a bezpečnost, na jehož základě byla vyvinuta činnost v Africe, Asii a Tichomoří i v Latinské Americe a Karibiku. Značné rozdíly však existují v úsilí, pokud jde o důslednost a zeměpisné hledisko, a podle dostupných zpráv pouze 24 % států shromažďuje údaje o ručních palných zbraních rozříděné podle pohlaví a věku ⁽⁶⁾. Bez přínosu vyplývajícího z přesných, podrobných a fakticky podložených informací o různých rizicích, která ruční palné zbraně představují pro ženy, muže, dívky a chlapce a pro jejich specifické bezpečnostní potřeby, je pravděpodobné, že opatření v oblasti kontroly ručních palných zbraní nebudou genderové hledisko ani nadále zohledňovat, což bude bránit účinnému politickému a programovému rozvoji a dosažení cíle udržitelného rozvoje č. 5. Další pokrok v tomto ohledu bude přínosem i pro provádění agendy žen, míru a bezpečnosti, a to díky začlenění ukazatele „počet zemí zohledňujících genderové hledisko při provádění akčního programu pro ruční palné a lehké zbraně“ do nového rámce monitorování pro otázky žen, míru, bezpečnosti, k němuž tento projekt přispěje.

Problém ručních palných zbraní, který se ve světě projevuje velmi různými způsoby, a výzvy, kterým členské státy v souvislosti s oběhem nedovolených ručních palných a lehkých zbraní čelí, jsou důsledkem jedinečných kombinací okolností a kontextů. O pokrok v provádění sladěným a globálně koordinovaným způsobem je tak možno usilovat jen v omezené míře a je třeba vycházet spíše z vnitrostátní a regionální odpovědnosti a priorit. Proto se státy na sedmém bienálním zasedání států o akčním programu (BMS7) dohodly na tom, „že zvaží stanovení dobrovolných vnitrostátních a regionálních cílů v souladu s ustanoveními akčního programu, a to při zohlednění různých vnitrostátních a regionálních kontextů, s cílem posílit vnitrostátní a regionální odpovědnost a měřitelnost pokroku provádění.“ ⁽⁷⁾ Tyto cíle by měly být vázány na opatření stanovená ve vnitrostátních akčních plánech nebo strategiích vztahujících se na ruční palné a lehké zbraně, včetně regionálních plánů, a měly by být měřitelné a v souladu s akčním programem a mezinárodním nástrojem pro sledování, jakož i s cíli dohodnutými pro Agendu 2030. Kromě toho musí být vnitrostátní úsilí v oblasti kontroly ručních palných a lehkých zbraní harmonizováno s dalšími případně existujícími vnitrostátními rámci relevantními pro bezpečnost, rovnost žen a mužů a rozvoj.

Státy se budou obracet na sekretariát OSN s žádostmi o pokyny a pomoc při provádění tohoto nového přístupu založeného na cílech, který v konečném důsledku poskytuje jedinečnou příležitost pro individuálnější žádosti o mezinárodní pomoc a přidělování zdrojů ⁽⁸⁾. Nejnovější trendy ve vytváření regionálních plánů či akčních plánů a programů jsou vynikajícím příkladem toho, jak může stanovení cílů usnadnit pokrok při provádění a současně zajistit, aby bylo na podporu tohoto úsilí zajištěno poskytnutí koordinované pomoci.

⁽³⁾ Prezentace Úřadu OSN pro otázky odzbrojení (UNODA) na sedmém bienálním zasedání států nazvaná „Programme of Action on SALW. International Tracing Instrument. Trends, Challenges and Opportunities. Data from 2020 National Reports“ (Akční program v oblasti ručních palných a lehkých zbraní. Mezinárodní nástroj pro sledování. Trendy, výzvy a příležitosti. Údaje z vnitrostátních zpráv za rok 2020) <https://documents.unoda.org/wp-content/uploads/2021/07/BMS7-UNODA-Trends-challenges-opportunities.pdf>

⁽⁴⁾ Ukazatel cíle udržitelného rozvoje č. 16.4.2 zní: „Podíl zabavených, nalezených nebo odevzdaných zbraní, jejichž nezákonný původ nebo kontext byl vysledován nebo určen příslušným orgánem v souladu s mezinárodními nástroji“.

⁽⁵⁾ Prezentace Úřadu OSN pro otázky odzbrojení (UNODA) na sedmém bienálním zasedání států nazvaná „Programme of Action on SALW. International Tracing Instrument. Trends, Challenges and Opportunities. Data from 2020 National Reports“ (Akční program v oblasti ručních palných a lehkých zbraní. Mezinárodní nástroj pro sledování. Trendy, výzvy a příležitosti. Údaje z vnitrostátních zpráv za rok 2020).

⁽⁶⁾ <https://smallarms.un-arm.org/statistics>

⁽⁷⁾ <https://undocs.org/A/CONF.192/BMS/2021/1>, bod 50. Viz též body 51, 52, 57 a 58.

⁽⁸⁾ <https://www.undocs.org/A/74/187>

Navázání na předchozí projekty a úspěchy, příprava dalšího postupu

Evropská unie a její členské státy poskytly v posledních letech Úřadu OSN pro otázky odzbrojení (UNODA) a jeho regionálním střediskům cenné finanční příspěvky na podporu akčního programu, čímž podpořily přípravy přezkumných konferencí v rámci akčního programu ⁽⁹⁾; financovaly operační aspekty, jako je lepší řízení zásob v Africe ⁽¹⁰⁾ a v poslední době podpořily politiky, programy a opatření prosazující v boji proti obchodování s ručními palnými zbraněmi a jejich zneužívání genderové hledisko v souladu s agendou žen, míru a bezpečnosti ⁽¹¹⁾.

Mezi hmatatelné výsledky těchto projektů patří závěrečný dokument zaměřený na budoucnost, jenž byl dohodnut na třetí přezkumné konferenci ⁽¹²⁾ díky odborným diskusím, regionálním konzultacím a sponzorskému programu, který zajistil širší a spravedlivější účast států a zástupců občanské společnosti na konferenci. V Africe byly posíleny operační a technické kapacity, které konkrétně posílily fyzickou bezpečnost a řízení zásob v Burkině Faso, Čadu, Mali, Mauritánii, Nigeru a Nigérii. Na základě probíhajícího projektu týkajícího se genderového hlediska a kontroly ručních palných zbraní byly v zemích po celém světě vybudovány vnitrostátní kapacity na podporu kontroly ručních palných zbraní, která genderové hledisko zohledňuje, vyškolených zástupců regionálních a subregionálních organizací v této oblasti a byla výrazně posílena součinnost mezi úsilím v oblasti kontroly ručních palných zbraní a prováděním agendy žen, míru a bezpečnosti.

Tento návrh projektu vychází z předchozích projektů a jejich úspěchů a zároveň zavádí nový, trojí přístup k pokroku v účinném provádění akčního programu a mezinárodního nástroje pro sledování.

Tento nový projekt umožní UNODA a jeho regionálním střediskům zajistit, aby tvorba celosvětové politiky a provádění na vnitrostátní a regionální úrovni byly sladěny a aby docházelo k předávání poznatků mezi jednotlivými regiony.

2. Cíle, činnosti a výsledky projektu

Prvořadým cílem tohoto projektu je posílit mezinárodní, regionální a národní bezpečnost, přispět k realizaci lidské bezpečnosti a podpořit udržitelný rozvoj prostřednictvím kontroly ručních palných a lehkých zbraní.

Toho bude dosaženo průřezovým přístupem podporujícím činnost zaměřenou na 1) vypracování globální politiky zaměřené na budoucnost v kontextu čtvrté přezkumné konference; 2) účinné vnitrostátní a regionální provádění akčního programu a mezinárodního nástroje pro sledování; a zvláštní důraz na 3) programy v oblasti kontroly ručních palných zbraní zohledňující genderové hledisko.

Těmito třemi pilíři budou zároveň posíleny akční program a mezinárodní nástroj pro sledování jakožto univerzální globální rámce pro kontrolu ručních palných zbraní a bude zajištěna jejich trvalá relevantnost a účinnost.

Výsledky ve všech třech pilířích:

- Je posílena spolupráce s regionálními a subregionálními organizacemi, což umožňuje efektivnější přístup k politickému úsilí a úsilí o provádění na subregionální, regionální a globální úrovni.
- Na všech úrovních je posíleno zapojení občanské společnosti, zejména ženských organizací a osob pracujících s mládeží.

3. Popis strategií v rámci jednotlivých pilířů projektu

3.1 Prosazování globálních politik a závazků v kontextu čtvrté přezkumné konference OSN v roce 2024 (RevCon4) akčního programu pro ruční palné zbraně.

3.1.1 Výsledky

- Je zajištěna a zvýšena relevantnost a účinnost akčního programu / mezinárodního nástroje pro sledování.
- Čtvrtá přezkumná konference o akčním programu má dobrou podporu a podílí se na ní široká škála stran.
- Podávání vnitrostátních zpráv státy v rámci akčního programu a mezinárodního nástroje pro sledování je posíleno, a to i jako rámec pro shromažďování údajů pro cíl udržitelného rozvoje č. 16.4 ⁽¹³⁾ a ukazatel č. 16.4.2 ⁽¹⁴⁾.

⁽⁹⁾ Rozhodnutí Rady EU 2011/428/SZBP ze dne 18. července 2011 a rozhodnutí Rady EU (SZBP) 2017/633 ze dne 3. dubna 2017

⁽¹⁰⁾ Rozhodnutí Rady EU 2014/912/SZBP ze dne 15. prosince 2014

⁽¹¹⁾ Rozhodnutí Rady EU (SZBP) 2018/2011 ze dne 17. prosince 2018

⁽¹²⁾ https://meetings.unoda.org/section/poa-revcon3-2018_documents

⁽¹³⁾ Cíl udržitelného rozvoje č. 16.4: „Do roku 2030 výrazně omezit toky nezákonných finančních prostředků a zbraní, posílit úsilí o zpětné získání a navrácení odcizeného majetku a bojovat proti všem formám organizované trestné činnosti“.

⁽¹⁴⁾ Ukazatel cíle udržitelného rozvoje č. 16.4.2: „Podíl zabavených, nalezených nebo odevzdaných zbraní, jejichž nezákonný původ nebo kontext byl vysledován nebo určen příslušným orgánem v souladu s mezinárodními nástroji“.

3.1.2 Činnosti

Virtuální diskuse odborníků u kulatého stolu s cílem vypracovat prakticky zaměřená doporučení týkající se kontroly ručních palných a lehkých zbraní na podporu čtvrté přezkumné konference.

Prostřednictvím řady virtuálních odborných diskusí u kulatého stolu jsou projednávána a zkoumána různá témata s cílem zajistit relevantnost a účinnost akčního programu a mezinárodního nástroje pro sledování. Témata kulatého stolu budou stanovena na základě výsledků osmého bienálního zasedání států (pro další postup a posouzení v rámci čtvrté přezkumné konference budou tedy témata vybrána z prioritních oblastí závěrečného dokumentu osmého bienálního zasedání států). Na všechny odborné diskuse u kulatého stolu bude pozván nominovaný kandidát na předsedu čtvrté přezkumné konference. Tato činnost bude prováděna ve spolupráci s Výzkumným institutem OSN pro otázky odzbrojení. Všechna setkání odborníků u kulatého stolu se budou konat virtuálně. Klíčová zjištění a doporučení z každého kulatého stolu budou předložena a projednána na všech regionálních zasedáních.

Věcné a inkluzivní přípravy čtvrté přezkumné konference

Regionální zasedání poskytnou zúčastněným státům a příslušným regionálním organizacím fórum pro stanovení výzev souvisejících s ručními palnými a lehkými zbraněmi specifických pro daný region a pro diskusi o regionálních prioritách čtvrté přezkumné konference. Na všechna regionální jednání u kulatého stolu bude pozván nominovaný kandidát na předsedu čtvrté přezkumné konference.

Přípravné zasedání pro čtvrtou přezkumnou konferenci za normálních okolností uspořádají další regiony a regionální organizace, jako je Evropská unie, Liga arabských států, Tichomoří a OBSE. Projekt tyto regiony zahrnovat nemusí. UNODA se může na požádání kteréhokoli z těchto regionálních zasedání účastnit nebo se na něm podílet a prezentovat výsledky jednání odborníků u kulatého stolu. Tyto činnosti bude provádět UNODA a jeho regionální střediska koncem roku 2023 a začátkem roku 2024, a to za významné podpory Výzkumného institutu OSN pro otázky odzbrojení. Všechny činnosti budou probíhat prezenčně.

Navrhováno je těchto pět regionálních zasedání:

Země ze subregionů	Regionální organizace	Regionální středisko	Místo konání
Západní Afrika a střední Afrika	AU, ECCAS, ECOWAS, RECSA, UEMOA, G5 Sahel	UNREC	Lomé, Togo
Východní Afrika a jižní Afrika	AU, EAC, SADC, IGAD, RECSA, SARCOM	UNREC	Lomé, Togo
Karibik	CARICOM	UNLIREC	virtuálně
Latinská Amerika	MERCOSUR, OAS, SICA	UNLIREC	virtuálně
ASEAN a státy Jižní Asie	ASEAN, SAARC	UNRCPD	Bangkok, Thajsko

Sponzorský program pro účastníky z rozvojových nebo těžce postižených zemí, kteří se zúčastní čtvrté přezkumné konference

Vzhledem k nedostatku finančních prostředků mají mnohé rozvojové země potíže s vysláním svých klíčových úředníků zabývajících se primárně otázkami ručních palných a lehkých zbraní, aby je zastupovali na hodnotících konferencích akčního programu. Jejich účast by umožnil sponzorský program pro vybranou skupinu nejvíce postižených zemí, což by obohatilo jednání na čtvrté přezkumné konferenci. Naskýtá se tak rovněž skvělá příležitost k navazování kontaktů a možnost vytvářet možné synergie s doprovodnými akcemi a dalšími činnostmi v rámci čtvrté přezkumné konference.

Účastníky vybere ESVČ na základě doporučení UNODA i jeho regionálních středisek. Vybraní úředníci z vnitrostátních orgánů by měli být v zásadě určeni národními kontaktními místy pro akční program. Mezi další kritéria pro výběr patří genderové hledisko, včasné předložení vnitrostátní zprávy, aktivní účast na regionálních zasedáních nebo diskuse u kulatého stolu.

Opatření k posílení zapojení občanské společnosti do kontroly ručních palných zbraní

Činnosti budou zahrnovat výzkum a propagace, mediální kampaně, sponzorské programy a pracovní semináře. Činnosti bude provádět Mezinárodní akční síť proti šíření ručních palných zbraní (IANSA) ve spolupráci s UNODA a s jeho regionálními středisky, přičemž na čtvrté přezkumné konferenci se bude podílet občanská společnost.

3.1.3 Výsledky

— V roce 2023 byly uspořádány čtyři (4) virtuální odborné diskuse u kulatého stolu

Výsledkem jednání u kulatého stolu byla doporučení konkrétních opatření, jež by státy mohly zvážit a zahrnout do závěrečného dokumentu čtvrté přezkumné konference v roce 2024. Klíčová zjištění a doporučení vyplývající z jednání u kulatého stolu byla shrnuta do jednoho krátkého dokumentu a zveřejněna před čtvrtou přezkumnou konferencí. Dokument byl zpřístupněn v angličtině a přeložen do arabštiny, francouzštiny a španělštiny.

— V rámci příprav na třetí přezkumnou konferenci bylo na podporu vlád a organizací z konkrétních regionů uspořádáno pět (5) dvoudenních regionálních konferencí

Na pořad jednání regionálních zasedání byly zařazeny vnitrostátní zprávy a delegací, které si přály vypracovat nebo předložit své vnitrostátní zprávy během zasedání, byla poskytnuta pomoc. Vzhledem k nízké četnosti podávaných zpráv v asijských a tichomořských regionech byl v návaznosti na regionální zasedání uspořádán specializovaný jednodenní seminář pro podávání vnitrostátních zpráv s cílem zvýšit pro čtvrtou přezkumnou konferenci četnost podávaných zpráv v regionu. Na zasedáních byly předložena a projednána zjištění a doporučení získaná během odborných kulatých stolů (činnost 1.3.1).

— Čtvrté přezkumné konference se zúčastnilo patnáct (15) sponzorovaných účastníků

Cesta a ubytování pro čtvrtou přezkumnou konferenci (nikoli pro předcházející zasedání přípravného výboru v roce 2024) byly uhrazeny až 15 účastníkům. Kromě toho byla rovněž sponzorována cesta jednoho účastníka z každého regionálního střediska (UNREC, UNLIREC, UNRCPD) s cílem zajistit účast na čtvrté přezkumné konferenci v New Yorku.

3.1.4 Zapojení občanské společnosti bylo posíleno prostřednictvím těchto kroků:

- i. Byla vypracována a poskytnuta zpráva o výsledcích osmého bienálního zasedání států, a to pro organizace občanské společnosti, která byla podkladem pro přípravy čtvrté přezkumné konference.
- ii. Byla navržena a propagována kampaň pro Světový týden boje proti ozbrojenému násilí, jež se tematicky zaměřila na čtvrtou přezkumnou konferenci.
- iii. Před konferencí byla vypracována a rozeslána příručka pro občanskou společnost o čtvrté přezkumné konferenci, v níž bylo nastíněno, jak by občanská společnost mohla přispět k přípravám a ke čtvrté přezkumné konferenci.
- iv. Čtvrté přezkumné konference se zúčastnilo až deset (10) zástupců občanské společnosti, kteří se prostřednictvím sponzorského programu aktivně účastnili akcí organizovaných v rámci čtvrté přezkumné konference.
- v. Pro zúčastněné organizace občanské společnosti se konal přípravný seminář o čtvrté přezkumné konferenci. Jednalo se o dvoudenní prezenční setkání, jehož se o víkendu před konferencí v New Yorku zúčastnili členové IANSA.
- vi. Pro členy IANSA byly vypracovány a poskytnuty až tři (3) propagační dokumenty týkající se témat souvisejících s otázkami, kterými se akční program / mezinárodní nástroj pro sledování dostatečně nezabýval. Dokumenty byly zpřístupněny online v angličtině s překladem do francouzštiny a španělštiny. Výtisky v tištěné podobě byly poskytnuty na čtvrté přezkumné konferenci.

3.2 Zajištění úplného a účinného provádění akčního plánu a mezinárodního nástroje pro sledování na základě vnitrostátních a regionálních priorit, cílů, strategií a akčních plánů

3.2.1 Výsledky

- Je posíleno plné a účinné provádění závazků, které státy přijaly v rámci akčního programu a mezinárodního nástroje pro sledování.
- Je řízeno stanovení vnitrostátních a regionálních cílů, na něž se státy dohodly na sedmém bienálním zasedání států.

3.2.2 Činnosti

Modernizace nástroje pro posuzování MOSAIC (online a tištěná verze) s cílem umožnit státům provádět vlastní hodnocení provádění akčního programu / mezinárodního nástroje pro sledování

Nástroj pro posuzování MOSAIC umožní státům provádět vlastní hodnocení úrovně provádění akčního programu / mezinárodního nástroje pro sledování a dalších rámců pro kontrolu ručních palných zbraní na vnitrostátní úrovni. Pomůže státům nalézt nedostatky v jejich vnitrostátních systémech kontroly ručních palných zbraní a určit prioritní oblasti, které je třeba řešit s cílem posílit vnitrostátní schopnosti a zajistit plné a účinné provádění akčního programu / mezinárodního nástroje pro sledování.

Zjištěními získanými na základě posouzení lze podpořit vypracování vnitrostátních a regionálních akčních plánů, strategií, plánů postupu nebo cílů a zajistit, aby byly založeny na ustanoveních dohodnutých v klíčových globálních dohodách o ručních palných a lehkých zbraních. Nástroj pro posuzování MOSAIC lze rovněž využít pro podporu shromažďování a sestavování informací, které mají být zahrnuty do vnitrostátních zpráv o provádění akčního programu / mezinárodního nástroje pro sledování, a usnadnit vypracování návrhů projektů pro účely získávání finančních prostředků.

Nástroj pro posuzování MOSAIC usnadní úvahy na vnitrostátní úrovni o vnitrostátních systémech kontroly ručních palných zbraní v oblastech, na něž se vztahují moduly MOSAIC obsažené v řadách 2, 3, 4, 5 a 6, a bude tak pokrývat celý životní cyklus ručních palných zbraní, včetně průřezových otázek, jako je genderová otázka a mládež ⁽¹⁵⁾. Předpokládá se, že tento nástroj bude moci kromě vnitrostátních orgánů využívat i širší okruh zúčastněných stran, včetně regionálních organizací a občanské společnosti. Bude mít přímý přínos pro práci regionálních středisek UNODA a může být využit při průzkumných misích v rámci útvaru pro záchranu životů (SALIENT) ⁽¹⁶⁾. S cílem zajistit, aby tyto subjekty mohly podpořit vnitrostátní úsilí o používání nástroje pro posuzování MOSAIC, bude vypracována a poskytnuta uživatelská příručka.

Tyto činnosti budou prováděny ve spolupráci s Výzkumným institutem OSN pro otázky odzbrojení (UNIDIR).

Podpora států při posilování jejich úsilí o provádění akčního programu / mezinárodního nástroje pro sledování

V Latinské Americe a Karibiku prováděno Regionálním střediskem OSN pro mír, odzbrojení a rozvoj v Latinské Americe a Karibiku (UNLIREC)

- **Konsolidace plánu v oblasti ručních palných a lehkých zbraní pro státy Střední Ameriky (2022–2024)**, zapojení všech zainteresovaných členských států *Sistema de la Integración Centroamericana* (SICA) (Kostarika, Salvador, Guatemala, Honduras, Nikaragua a Panama) s cílem posílit provádění mezinárodních, regionálních a subregionálních nástrojů v oblasti ručních palných a lehkých zbraní a omezit nedovolené šíření zbraní a střeliva v tomto subregionu ⁽¹⁷⁾.

Činnosti budou sestávat ze subregionálních seminářů, pracovních seminářů, pracovních zasedání (zasedání zaměřených na sestavování návrhu a tematických zasedání). Středoamerické státy budou schopny před čtvrtou přezkumnou konferencí získat politickou dynamiku s cílem pokročit v nové subregionální iniciativě s jasnými cíli a ukazateli.

Konsolidace iniciativy týkající se plánu bude provedena ve spolupráci s Odborem veřejné bezpečnosti Organizace amerických států (OAS) a doplní činnosti uvedené v ROZHODNUTÍ RADY EU (SZBP) 2022/847 ze dne 30. května 2022. UNLIREC bude moci tento proces řídit společně s OAS a vycházet ze svých odborných znalostí v rámci karibského plánu pro palné zbraně. Všechny činnosti budou koordinovány se subregionální organizací SICA.

- **Školení zaměřená na boj proti obchodování se zbraněmi a střelivem a školení o zákazu ručních palných zbraní, střeliva, součástí a dílů** se budou konat v jihoamerických a středoamerických státech.

V Asii a Tichomoří prováděno Regionálním střediskem OSN pro mír a odzbrojení v Asii a Tichomoří (UNRCPD)

- **Podpora zřizování a odborné přípravy národních kontaktních míst akčního programu.** V asijském a tichomořském regionu národní kontaktní místo pro provádění akčního programu / mezinárodního nástroje pro sledování k dnešnímu dni stanovilo a oznámilo pouze 17 zemí. V rámci této činnosti bude UNRCPD podporovat zřizování národních kontaktních míst tam, kde neexistují, a prostřednictvím specializovaného regionálního pracovního semináře posílit kapacitu stávajících kontaktních míst a vnitrostátních koordinačních mechanismů. Tato činnost bude provedena v roce 2023, aby se zajistilo, že budou národní kontaktní místa pro čtvrtou hodnotící konferenci určena včas. Tato činnost bude prováděna virtuálně.

⁽¹⁵⁾ www.un.org/disarmament/mosaic

⁽¹⁶⁾ www.un.org/disarmament/salient

⁽¹⁷⁾ Je třeba mít na paměti, že státy SICA Belize i Dominikánská republika jsou součástí karibského plánu pro palné zbraně, přičemž účast Nikaraguy bude muset být potvrzena.

- **Posuzování v rámci MOSAIC ve vybraných státech** s cílem určit nedostatky a příležitosti pro posílené provádění a stanovení vnitrostátních a regionálních priorit, cílů a akčních plánů. Tato činnost bude prováděna prezenčně.
- **Pomoc státům v asijsko-tichomořském regionu při provádění akčního programu / mezinárodního nástroje pro sledování.** Pomoc lze poskytnout v souvislosti s různými aspekty kontroly ručních palných a lehkých zbraní, mimo jiné s legislativními a regulačními aspekty, s koncepcí a řízením kontroly ručních palných zbraní nebo s operační podporou. To může zahrnovat i subregionální přístupy (např. ohledně bezpečnosti hranic). Všechny činnosti budou zohledňovat genderové aspekty a budou inkluzivní. Mohou zahrnovat operativní podporu, odbornou přípravu, pracovní semináře, zasedání, shromažďování údajů nebo výzkumné činnosti. Hlavními příjemci budou vnitrostátní orgány nebo bezpečnostní služby a obranné síly.

UNRCPD bude reagovat na žádosti zemí o pomoc během provádění projektu. Upřednostňovány budou žádosti o pomoc vyplývající z jiných činností prováděných v rámci tohoto projektu, zejména z posouzení MOSAIC, nebo které byly sděleny prostřednictvím vnitrostátních zpráv. Pomoc může být poskytována prezenčně nebo virtuálně.

V Africe prováděno Regionálním střediskem OSN pro mír a odzbrojení v Africe (UNREC)

- **Posuzování v rámci MOSAIC ve vybraných státech** s cílem určit nedostatky a příležitosti pro posílené provádění a stanovení vnitrostátních a regionálních priorit, cílů a akčních plánů. Tato činnost bude prováděna prezenčně.
- **Pomoc africkým státům při provádění akčního programu / mezinárodního nástroje pro sledování.** Pomoc lze poskytnout v souvislosti s různými aspekty kontroly ručních palných a lehkých zbraní, mimo jiné s legislativními a regulačními aspekty, s koncepcí a řízením kontroly ručních palných zbraní nebo s operační podporou. To může zahrnovat i subregionální přístupy (např. ohledně bezpečnosti hranic). Všechny činnosti budou zohledňovat genderové aspekty a budou inkluzivní. Mohou zahrnovat operativní podporu, odbornou přípravu, pracovní semináře, zasedání, shromažďování údajů nebo výzkumné činnosti. Hlavními příjemci budou vnitrostátní orgány nebo bezpečnostní služby a obranné síly.

UNREC bude reagovat na žádosti zemí o pomoc během provádění projektu. Upřednostňovány budou žádosti o pomoc vyplývající z jiných činností prováděných v rámci tohoto projektu, zejména z posouzení MOSAIC, nebo které byly sděleny prostřednictvím vnitrostátních zpráv. Pomoc může být poskytována prezenčně nebo virtuálně.

Opatření k posílení zapojení občanské společnosti do kontroly ručních palných zbraní, včetně:

- **Každoroční kampaně** – IANSA a její členské organizace budou pořádát každoroční kampaně zaměřené na akce, jako je Světový týden boje proti ozbrojenému násilí, Mezinárodní den mládeže, Africký měsíc amnestie, Mezinárodní den míru, Den afrických dětí, Mezinárodní den za likvidaci zbraní, kampaň „Wear Orange“, Mezinárodní den žen a kampaň „16 dní aktivismu proti genderově podmíněnému násilí“.
- **Budování kapacit občanské společnosti v oblasti kontroly ručních palných a lehkých zbraní** – vypracovávat politicky zaměřené materiály a organizovat příležitosti ke vzdělávání pro členy IANSA, včetně webinářů a prezentací, za účelem posouzení a zlepšení znalostí o akčním programu / mezinárodním nástroji pro sledování a dalších mezinárodních, regionálních a subregionálních nástrojích, které jsou pro kontrolu ručních palných a lehkých zbraní v rámci občanské společnosti důležité, s cílem umožnit jim prosazovat a podporovat kontrolu ručních palných zbraní.
- **Zapojení občanské společnosti, propagace a osvětový program týkající se stanovení vnitrostátních a regionálních cílů, akčních plánů nebo plánů postupu** – po konzultaci a ve spolupráci s UNODA a jeho regionálními centry bude IANSA podporovat členy své sítě v jednání s úředníky a prosazovat, aby státy vypracovaly vnitrostátní a regionální cíle a priority pro provádění akčního programu / mezinárodního nástroje pro sledování.
- **Grantový program pro udržitelné zapojení vybraných členů IANSA** – IANSA zřídí grantový program pro členy IANSA s cílem umožnit místním organizacím vykonávat programovou práci. IANSA zavede postup pro usnadnění grantového programu na základě jasně stanovených kritérií výběru, která schválí UNODA.
- **Prosazování podávání vnitrostátních zpráv** – IANSA a její členové, po konzultaci s UNODA, soustavně prosazují pravidelné a komplexní podávání zpráv o akčním programu / mezinárodním nástroji pro sledování, a to prostřednictvím konstruktivního dialogu s vnitrostátními orgány a poslanci parlamentu.

Tyto činnosti bude provádět Mezinárodní akční síť proti šíření ručních palných zbraní (IANSA) ve spolupráci s UNODA a jeho regionálními středisky a budou podporovat zapojení občanské společnosti do úplného a účinného provádění akčního programu / mezinárodního nástroje pro sledování.

3.2.3 Výsledky

Mezi zlepšení nástroje pro posuzování MOSAIC patří:

- Vývoj hodnotícího nástroje MOSAIC, který posílil vnitrostátní kontroly ručních palných zbraní, podpořil provádění akčního programu a informované stanovení cílů, jakož i akční plány, rozvíjení plánu a usnadnil žádosti o mezinárodní pomoc. Nástroj pro hodnocení MOSAIC vycházel z dříve vyvinuté beta verze nástroje pro posuzování ISACS, jejíž rozsah byl omezen na 5. řadu mezinárodních norem v oblasti kontroly ručních palných zbraní (ISACS).
- Tištěná verze nástroje byla k dispozici v arabštině, angličtině, francouzštině, portugalské a španělštině. Verze v anglickém jazyce byla zpřístupněna rovněž online.
- Vypracování a zveřejnění uživatelské příručky k nástroji pro posuzování MOSAIC v angličtině s překlady do arabštiny, francouzštiny, portugalské a španělštiny.
- Během regionálních zasedání v rámci přípravy čtvrté hodnotící konference se uskutečnila kombinovaná ověřování a školení pro nástroj MOSAIC s regionálními a subregionálními organizacemi a mechanismy.

V Latinské Americe a Karibiku

- Prezenčně i ve virtuálním prostředí se konalo až osm (8) seminářů, pracovních seminářů či pracovních zasedání na podporu konsolidace plánu pro ruční palné a lehké zbraně pro středoamerické státy (2022–2024). Během prvního roku činnosti byl konsolidován NÁVRH plánu, druhý rok se zaměřil na zahájení rozvoje vnitrostátních strategií (národních akčních plánů (NAP) nebo podobných iniciativ) a provádění činností uvedených v subregionální iniciativě/plánu.
- UNLIREC uskutečnil ve vybraných středoamerických a jihoamerických státech dvě (2) školení zaměřená na boj proti obchodování se zbraněmi a střelivem a čtyři (4) školení o zákazu ručních palných zbraní, střeliva, součástí a dílů.

V Asii a Tichomoří

- Konal se zvláštní regionální pracovní seminář. Regionální pracovní seminář se zaměřil na úlohu a úkoly národních kontaktních míst, zejména na koordinaci s národními subjekty, předávání vnitrostátních zpráv a poskytování vedení ohledně politiky a plánování týkajícího se kontroly ručních palných a lehkých zbraní. Vycházel z modulu MOSAIC 03.40 týkajícího se národních koordinačních mechanismů pro kontrolu ručních palných a lehkých zbraní.
- Posouzení MOSAIC bylo provedeno prezenčně až ve dvou (2) vybraných státech.
- Pomoc při provádění akčního programu / mezinárodního nástroje pro sledování získaly v asijsko-tichomořském regionu až čtyři (4) státy.

V Africe

- Posouzení MOSAIC bylo provedeno prezenčně až ve dvou (2) vybraných státech.
- Pomoc při provádění akčního programu / mezinárodního nástroje pro sledování získaly v Africe až čtyři (4) státy.

3.2.4 Zapojení občanské společnosti bylo posíleno prostřednictvím těchto kroků:

- i. Byly vypracovány kampaně a materiály a místním i celostátním členským organizacím IANSA byly poskytnuty malé finanční částky pro činnosti, které byly během těchto kampaní prováděny.
- ii. Byly vypracovány materiály zaměřené na politiku a pro členy IANSA byly připraveny vzdělávací příležitosti.
- iii. Byl vytvořen program pro zapojení občanské společnosti a propagaci určený pro stanovení vnitrostátních a regionálních cílů, akčních plánů nebo plánů postupu.
- iv. Byl zřízen grantový program pro udržitelné zapojení vybraných členů IANSA.
- v. Ve spolupráci s vnitrostátními orgány a poslanci byla vedena kampaň s cílem zlepšit podávání vnitrostátních zpráv.

3.3 Uspokojení stávajícího požadavku na posílení a prohloubení politik a programů v oblasti kontroly ručních palných zbraní začleňujících genderové hledisko, a to v souladu s agendou žen, míru a bezpečnosti

3.3.1 Výsledky

- U široké škály klíčových zúčastněných stran je dále zvýšena a prohloubena udržitelná strategická a operační kapacita pro začleňování genderového hlediska do oblasti kontroly ručních palných zbraní.
- Rovněž jsou posíleny součinnosti a proveditelné vazby s doplňkovými politickými rámci a programy, zejména s Agendou 2030, agendou žen, míru a bezpečnosti, naším společným programem a rezolucemi Valného shromáždění o ženách a odzbrojení.

3.3.2 Činnosti

Všechny činnosti budou vycházet z výsledků předchozího projektu financovaného EU, konkrétně z rozhodnutí Rady (SZBP) 2018/2011 ze dne 17. prosince 2018 na podporu politik, programů a činností začleňujících do boje proti obchodování s ručními palnými zbraněmi a jejich zneužívání genderové hledisko v souladu s agendou pro ženy, mír a bezpečnost.

Posílení složky týkající se kontroly ručních palných zbraní v agendě žen, míru a bezpečnosti

To zahrnuje pokračování v zapojení UONDA do sítě kontaktních míst v oblasti pro ženy, mír a bezpečnost s cílem prosazovat kontrolu ručních palných zbraní v národních akčních plánech, strategiích a při úsilí o provádění v oblasti věnované ženám, míru a bezpečnosti. Toto zapojení bude pokračovat po celou dobu provádění projektu a bude probíhat v prezenční nebo virtuální podobě.

Podpora států při posilování politik a programů v oblasti kontroly ručních palných zbraní zohledňujících genderové aspekty

V Latinské Americe a Karibiku prováděno Regionálním střediskem OSN pro mír, odzbrojení a rozvoj v Latinské Americe a Karibiku (UNLIREC)

- **Odborná příprava zaměřená na začleňování genderového hlediska do kontroly ručních palných zbraní ve středoamerických a jihoamerických státech** – školení jsou zaměřena na vnitrostátní orgány odpovědné za kontrolu a regulaci ručních palných zbraní, bezpečnost občanů a prevenci a omezování násilí páchaného na ženách a genderově podmíněného násilí.
- **Řada webinářů o kontrolách ručních palných a lehkých zbraní a genderových aspektech v rámci příprav čtvrté přezkumné konference** – témata se budou lišit a budou stanovena v koordinaci se státy Střední a Jižní Ameriky a v souladu s přípravami a výsledky čtvrté přezkumné konference.

V Asii a Tichomoří prováděno Regionálním střediskem OSN pro mír a odzbrojení v Asii a Tichomoří (UNRCPD)

- **Harmonizace provádění konvergenčních programů v oblasti kontroly ručních palných zbraní a genderové rovnosti** – tato oblast bude zahrnovat zapojení zemí v Asii a Tichomoří, u nichž již vypršely, probíhají nebo jsou plánovány národní akční plány týkající se žen, míru a bezpečnosti s cílem posílit provádění sbližujících se programů s iniciativami v oblasti kontroly ručních palných zbraní. Tato iniciativa bude rovněž zkoumat součinnosti s dalšími rámci pro genderovou rovnost, zejména s iniciativou Spotlight.
- **Regionální seminář o všeobecné platnosti Smlouvy o obchodu se zbraněmi v asijsko-tichomořském regionu a o sbližování s agendou žen, míru a bezpečnosti** – v roce 2013 přijaly státy Smlouvu o obchodu se zbraněmi, mnohostrannou smlouvu, která konkrétně upravuje mezinárodní obchod s konvenčními zbraněmi. Smlouva o obchodu se zbraněmi je rovněž první právně závaznou smlouvou týkající se zbraní, v níž se uznává spojení mezi obchodem se zbraněmi a genderově podmíněným násilím. Provádění Smlouvy o obchodu se zbraněmi státům rovněž umožňuje plnit závazky týkající se vývozu zbraní stanovené v akčním programu z roku 2001. Četnost přistoupení ke Smlouvě o obchodu se zbraněmi zůstává v asijsko-tichomořském regionu nízká, avšak nedávné přistoupení Číny a Filipín bylo v tomto regionu příznivým politickým impulsem na podporu všeobecné platnosti smlouvy. Pracovní seminář vycházel ze zapojení občanské společnosti a poslanců parlamentu v rámci předchozího projektu, v němž byla Smlouva o obchodu se zbraněmi označena za klíčovou prioritní oblast. Pracovní seminář bude prováděn ve spolupráci s klíčovými partnery, včetně agentur OSN, regionálních a mezinárodních organizací a občanské společnosti. Bude organizován virtuálně.

V Africe bude prováděním pověřeno Regionální středisko OSN pro mír a odzbrojení v Africe (UNREC)

- **Regionální pracovní semináře o začleňování genderového hlediska do oblasti kontroly ručních palných zbraní za účelem výměny informací o výzvách a prioritách souvisejících s genderovou rovností** – budou uspořádány regionální pracovní semináře pro západní Afriku, střední Afriku, východní Afriku a jižní Afriku. Tyto pracovní semináře budou prováděny ve spolupráci s regionálními organizacemi a klíčovými partnery a budou organizovány prezenčně.

- **Začlenění kontroly ručních palných zbraní do širšího úsilí v oblasti genderové rovnosti, rozvoje a bezpečnosti prostřednictvím řady webinářů** s odborníky pracujícími na otázkách genderově podmíněného násilí, sexuálního násilí v průběhu konfliktů, zapojení mládeže, na humanitárních otázkách a na otázce pomoci vnitřně vysídleným osobám a uprchlíkům s cílem zvýšit povědomí o příčinách a dopadech šíření ručních palných zbraní, obchodování s nimi a jejich zneužívání a o potřebě propojit kontrolu zbraní s jinými programy nebo ji do nich začlenit. Cílem řady webinářů je vypracovat vícerozměrný přístup k prevenci a omezení ozbrojeného násilí a vytvořit hmatatelné vazby mezi vnitrostátními orgány pro kontrolu ručních palných zbraní a dalšími zúčastněnými stranami za tímto účelem. Tato řada webinářů bude realizována ve spolupráci s klíčovými partnery a bude uspořádána virtuálně.

Opatření k posílení zapojení občanské společnosti do kontroly ručních palných zbraní, včetně:

- **Začleňování genderového hlediska a zpráva o ručních palných a lehkých zbraních** týkající se výsledků a poznatků získaných v rámci projektu financovaného EU (SZBP) 2018/2011, včetně přehledu a posouzení činností prováděných IANSA a jejími členy a doporučení pro další zapojení. Tato zpráva bude podkladem pro další činnosti týkající se genderového aspektu v rámci tohoto projektu.
- **Virtuální pracovní semináře, odborná příprava a akce zaměřené na začleňování genderového hlediska do kontroly ručních palných zbraní pro občanskou společnost** ve spolupráci s UNODA a jeho regionálními středisky; IANSA bude pro široké publikum po celém světě v průběhu celého období provádění projektu pořádat virtuální pracovní semináře, odbornou přípravu a akce týkající se genderového aspektu a kontroly ručních palných zbraní.
- **Návrhy občanské společnosti na posílení součinnosti s agendou žen, míru a bezpečnosti.** Vytvořit soubor nástrojů shrnující návrhy členů IANSA na posílení součinnosti mezi kontrolou ručních palných zbraní a agendami žen, míru a bezpečnosti, se zaměřením na postupy prosazování, meziregionální předávání zpráv a provádění politik, které lze uplatnit napříč regiony. Tento soubor nástrojů bude ve velké míře šířen, a to i během činností organizovaných IANSA nebo UNODA a jeho regionálními středisky.

Výše uvedené činnosti bude provádět IANSA ve spolupráci s UNODA a jeho regionálními středisky, a to za podpory zapojení občanské společnosti do politik a programů v oblasti kontroly ručních palných zbraní, do nichž je začleněno genderové hledisko v souladu s agendou žen, míru a bezpečnosti.

3.3.3 Výsledky

Kontrola zbraní a odzbrojení, včetně ručních palných zbraní, byly prosazovány v rámci činnosti a sítí OSN spojených s otázkou žen, míru, bezpečnosti, včetně otázky sexuálního násilí v průběhu konfliktů⁽¹⁸⁾.

Posílení kapacit států v oblasti politik a programů v oblasti ručních palných zbraní zohledňujících genderové aspekty prostřednictvím těchto kroků:

V Latinské Americe a Karibiku

- Byla uspořádána a uskutečněna tři (3) školení zaměřená na začleňování genderového hlediska do oblasti kontroly ručních palných zbraní ve středoamerických a jihoamerických státech.
- V rámci příprav čtvrté přezkumné konference nebo navazujících činností se konaly až čtyři (4) webináře týkající se kontrol ručních palných a lehkých zbraní a genderového hlediska.

V Asii a Tichomoří

- V roce 2023 se ve spolupráci s klíčovými regionálními partnery, jako je ASEAN, Fórum tichomořských ostrovů a partneři z řad občanské společnosti uskutečnil jeden (1) regionální pracovní seminář.
- Byl uspořádán regionální seminář o všeobecné platnosti Smlouvy o obchodu se zbraněmi v asijsko-tichomořském regionu a o sblížování s agendou žen, míru a bezpečnosti.

V Africe

- Byly uspořádány čtyři (4) třídní regionální pracovní semináře o začleňování genderového hlediska do kontroly ručních palných zbraní pro národní komise či kontaktní místa akčního programu a klíčové zúčastněné strany. Na pracovních seminářích byl představen pokrok dosažený v rámci předchozího projektu financovaného EU a semináře poskytly platformu pro výměnu osvědčených postupů mezi zeměmi v regionu. Během pracovních seminářů byly rovněž zjištěny nedostatky a příležitosti k posílení začleňování genderového hlediska do kontroly ručních palných zbraní. Třetí den pracovního semináře proběhlo setkání s regionálními organizacemi s cílem stanovit priority a strategii dalšího postupu, jak převést výsledky semináře do vnitrostátní praxe.

⁽¹⁸⁾ Účast, předcházení konfliktům, ochrana, pomoc a obnova.

- Uskutečnila se řada webinářů věnovaných šíření ručních palných zbraní, obchodování s nimi a jejich zneužívání a potřebě propojit kontrolu zbraní s dalšími programy nebo ji do nich začlenit.

3.3.4 Zapojení občanské společnosti do kontroly ručních palných zbraní je posíleno prostřednictvím těchto kroků:

- i. Vypracování a šíření zprávy o úspěších a poznatcích získaných prostřednictvím projektu EU financovaného v rámci (SZBP) 2018/2011.
- ii. Pro občanskou společnost proběhly virtuální pracovní semináře, odborná příprava a akce zaměřené na začleňování genderového hlediska do oblasti kontroly ručních palných zbraní.
- iii. Byl vypracován a šířen soubor nástrojů, v němž byly shrnuty návrhy členů IANSA na posílení součinností mezi kontrolou ručních palných zbraní a programy v oblasti žen, míru a bezpečnosti.

4. Zvyšování povědomí, propagace, osvěta a partnerství

UNODA a jeho prováděcí partneři si budou trvale udržovat vliv prostřednictvím účinného zvyšování povědomí, propagace, osvěty a partnerství.

UNODA bude podporovat šíření informací a výstupů navrhovaných činností v rámci co nejširší veřejnosti. V rámci všech relevantních opatření budou navíc realizovány osvětové činnosti prostřednictvím zapojení sdělovacích prostředků, doprovodných akcí a internetových nástrojů. UNODA a IANSA budou v průběhu roku rozvíjet kampaně v sociálních médiích a účastnit se jich.

UNODA a IANSA budou využívat co nejširší škály komunikačních nástrojů včetně internetových stránek, písemných tiskových zpráv, vybraných nástrojů sociálních médií, doprovodných akcí a neformálních informačních setkání. Provádění všech opatření bude sledováno za využití nástrojů pro monitorování a hodnocení, včetně dotazníků pro účastníky a pravidelných zasedání příslušných pracovních skupin.

UNODA přijme veškerá vhodná opatření, aby zajistil řádné zviditelnění příspěvku Unie úměrné jeho výši. Tato opatření budou provedena v souladu s Příručkou pro komunikaci a zviditelnění v rámci vnější činnosti Unie, kterou vydala Komise.

Po celou dobu provádění projektu bude zajištěna koordinace s širokou škálou partnerů, včetně těch, kteří mají prospěch z jiných rozhodnutí Rady EU.

UNODA se bude i nadále aktivně podílet na neformálním koordinačním mechanismu pro genderové hledisko a oblast ručních palných a lehkých zbraní, který byl zřízen v rámci probíhajícího projektu v roce 2019.

5. Trvání

Celková odhadovaná doba trvání projektu, včetně všech činností v rámci jeho tří pilířů, bude 36 měsíců.

6. Podávání zpráv

UNODA bude v souladu s vyjednanou dohodou vypracovávat pravidelné zprávy.

7. Celkové náklady

Celkové odhadované finanční prostředky požadované od EU na provádění fáze II činí XXX EUR.